

Dato: 30.05.2006
Sagsnr.: 304349
Dok.nr.: 1826547

**Rejserapport fra Beskæftigelses- og Integrationsudvalget
studietur d. 17-20. april 2006**

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget besluttede på sit møde at tage på studietur til Berlin. Formålet med studieturen var at få et bredere kendskab til integrationspolitikken og de konkrete integrationsaktiviteter i Berlin med henblik på at kunne bruge erfaringerne i forbindelse med vedtagelsen og gennemførelsen af den tværgående integrationspolitik i København.

Studieturen blev planlagt i samarbejde med Kommissioner for Integration and Migration of the Berlin Senate, der er Berlins kommissær for den tværgående integrationsindsats i Berlin.

På studieturen deltog medlemmer af Beskæftigelses- og Integrationsudvalget: Jakob Hougaard, Heidi Wang, Peter Schlüter, Per Bregengaard, Signe Goldmann, Hamid El Mousti, Jens Nielsen, Tina Bostrup.

Herudover deltog følgende embedsmænd: direktør Morten Binder, vicedirektør Torben Brøgger, konst. vicedirektør Kaj Ove Christiansen, sekretariatschef Vibeke Østergaard og international koordinator Anne Markworth

Program

Tidspunkter	Aktiviteter	Bemærkninger
	Mandag den 17. april	
	Ankomst til hotel kl. 21.00	
	Tirsdag den 18. april	
Kl. 10.30 – 12.00	AWO Hippy Project	Hippy (Home Instruction for Parents of Preschool Youngsters) er et forældre/barn projekt, der er målrettet mod udsatte etniske familier med børn i førskolealderen. Der er to undervisningsforløb for henholdsvis 4-årige og 5-årige af 30 uger. Flertalet af børnene er i daginstitutioner.
Kl. 14.00 – 15.00	Project Kumulus	Project Kumulus rådgiver unge af anden etnisk herkomst end tysk og deres familier om valg af erhvervsuddannelse, såvel på projektet som ude på skolerne.
Kl. 16.00-18.30	Rundtur i bydelen Schöneberg	Gåtur rundt i socialt belastet boligkvarter efterfulgt af besøg ved lokalt integrationstilbud Ettape
	Onsdag den 19. april	
Kl. 10.00 – 12.00	Besøg hos Commissioner for Integration and Migration of the Berlin Senate	Kontoret varetager det tværgående integrationsarbejde i Berlin og er bl.a. ansvarlige for udarbejdelsen af Berlins nye integrationspolitik. Kontoret har ca. 30 medarbejdere og driver såvel egne projekter som støtter andre. Der er et veludviklet samarbejde med de etniske minoritetsforeninger herom.
Kl. 13.00 – 14.30	Besøg hos borgmester for bydel Kreuzberg/Friedrichshain fru Cornelia Rainauer	Berlin har status af såvel kommune som del-stat i Tyskland (Berlin-Brandenburg). Herudover er Berlin internt opdelt i 12 distrikter, der hver har eget valgt råd med borgmester, hvor Kreuzberg/Friedrichshain er det ene distrikt.
Kl. 15.00 – 16.30	Besøg på jobcenter Kreuzberg/Friedrichshain	Berlin har gennemført en ny beskæftigelsesreform, der har betydet, at der er oprettet jobcentre pr. 1. januar 2005 i Berlin.
	Torsdag den 20. april	
	Ankomst til Kastrup kl. 11.00	

Besøg ved projekt ”AWO-Hippy”

Projektet arbejder efter en særlig metode til at forberede førskolebørn med anden etnisk baggrund end tysk til skolestart gennem daglig hjemmeundervisning af børnene. Hovedfokuset for projektet er at give en sprogstimulering hos børnene gennem daglige øvelser med forældrene. Hos 15-20 pct. af familierne findes der slet ikke bøger i hjemmet. Der kan læses mere om projektet på følgende hjemmeside.
<http://www.stadtteilarbeit.de/index.html?/Seiten/Projekte/berlin/hippy.htm>

Besøg ved projekt ”Kumulus”

Projektet rådgiver unge af anden etniske herkomst end tysk og deres familier om valg af erhvervsuddannelse, såvel på projektet samt på udvalgte skoler. Projektets otte konsulenter er opdelt på forskellige målgrupper hovedsageligt fordelt efter sproglig baggrund, og tilkaldes til rådgivningssituationer, hvor der er sprogbarrierer. Der kan læses mere om projektet på følgende hjemmeside
<http://www.aub-berlin.de/kumulus.htm>

Gåtur gennem bydelen Schöneberg og besøg hos projekt ”Ettape”

Rundturen i bydelen Schöneberg gav et indblik i bydelens store forskellighed. Indenfor 10 minutters gang ligger der henholdsvis en smuk gammel kirkegård, hvor brødrene Grimm er begravet samt Berlins største sociale boligbyggeri med 500 boliger. Projekt ”Ettape” har til formål at give etniske minoriteter basale kvalifikationer, så de kan klare sig bedre i det tyske samfund. En af aktiviteterne er lektiecaféer hvor unge hjælper de yngre børn og unge. Der kan læses mere om projektet på følgende hjemmeside
<http://www.verEinstadtteilvhs.de/>

Besøg ved Kommissioner for Integration and Migration of the Berlin Senate

Mødet med den stedfortrædende kommissær for Integration i Berlin Andreas Germershausen gav et indblik i, hvilke integrationsudfordringer Berlin står overfor de næste år. Det drejer sig fx om den høje arbejdsløshed i Berlin, som især rammer indvandrere og om det ufleksible tyske uddannelses- og skolesystem. Derudover gav det nogle ideer til, hvilke erfaringer Berlin Stadt har gjort sig i forbindelse med arbejdet med Integration de seneste 15 år. Berlin har netop påbegyndt implementering af den politisk godkendte Integrationspolitik. Der kan læses mere om kontoret på følgende hjemmeside
www.integrationsbeauftragter-berlin.de

Besøg hos borgmester for bydel Kreuzberg/Friedrichshain fru Cornelia Rainauer

Mødet med borgmester Cornelia Rainauer gav et indblik i, hvad man fra politisk niveau prioriterer Integration i Berlin by. Hun anså det

som det største fremskridt indenfor Integrationsområdet, at man i 2005 besluttede en fælles integrationspolitik.

Bydelen Kreuzberg/Friedrichshain har en stor andel af unge, hjemløse og en høj udlændingeandel på 22,6 pct. I bydelen er desuden præget af et lavt indkomstniveau og et lavt uddannelsesniveau. Dette dækker over store forskelle i bydelen, der er en sammenlægning af en tidligere øst og en vest bydel. I dele af den tidligere vest bydel er der skoler, hvor mere end 90 pct. af elever ikke har tysk som modersmål.

Der kan læses mere om bydelen på følgende hjemmeside.

<http://www.friedrichshain-kreuzberg.de>

Besøg i Jobcenter Kreuzberg/Friedrichshain

Pr. 1. januar 2005 er der gennemført en ny Beskæftigelsesreform i Tyskland, der har betydet en væsentlig ændring af aktiveringsindsatsen i Berlin. Efter et års ledighed bliver sikrede ledige overført til det kommunale system til aktivering af ikke-sikrede ledige. Der er således i Berlin oprettet jobcentre, der skal fungere som en indgang til alle, der tilhører det kommunale system, sådan man i samme hus både kan modtage rådgivning samt få udbetalt ydelser. Besøget i jobcentret gav ideer til indretningen af de kommende jobcentre her i København.

Jobcentret har ansvaret for at integrere de ca. 24.180 arbejdsløse i bydelen på arbejdsmarkedet, en stor andel af disse (10,6 pct.) er under 25 år.

Der kan læses mere om jobcentret på følgende hjemmeside.

<http://www.arbeitsagentur.de/vam/index.jsp?rqc=2>

Perspektivering

Studieturen blev gennemført på baggrund af samarbejdsaftalen mellem byerne Berlin og København. I overensstemmelse med samarbejdsaftalen havde turen til formål at undersøge mulighederne for at forstærke samarbejdet på udvalgets område.

Mødet med personer fra Integrations- og Beskæftigelsesområdet i Berlin var meget inspirerende og gav ideer til, hvordan København videre skal med udarbejdelsen af en integrationspolitik for Københavns Kommune samt ideer til etablering af jobcentre i Københavns Kommune.

Derudover blev Integrationsudfordringerne for Københavns Kommune sat i perspektiv i forhold til de udfordringer Berlin står overfor.

I modsætning til København er Berlin præget af en høj arbejdsløshed, hvilket gør, at Integrationsudfordringerne i Berlin adskiller sig lidt fra Berlin, da der ikke er den samme efterspørgsel på arbejdskraft.

I Tyskland har man først i 1998 erkendt, at Tyskland var et indvanderland, hvilket har betydet at man ret sent er begyndt at arbejde med integrationspolitik. Denne erkendelse skete i forbindelse med at Gerhard Schröder blev kansler.

Derudover har man i Tyskland indtil 2005 kun haft en integrationspolitik, der var rettet mod indvandrere fra tyske mindretal i forskellige lande, som vendte tilbage til Tyskland. Dette har betydet, at der ikke har været et overordnet fokus på sprog.

Ovenstående forskelle betyder dog ikke, at man ikke kan lære af Berlin. Da der findes en række interessante projekter, som kan give inspiration til de konkrete tiltag på integrationspolitik i København.

Regnskab for Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets studietur.

DKK

Flyrejse	25.910
Ophold hotel	36.575
Bespisning	8.417
Transport i øvrigt	5.469
Tolk	5.288
Gaver	1.110
Diæter	4.339
Øvrige udgifter	1.589
I alt	89.697